

A fiatalságom kételyei

Milyen 21. századi fiatalnak lenni? Erre a kérdésre rengeteg módon tudnék válaszolni, de azt hiszem, az emberek tudatában már van egy általuk elképzelt kép arról, hogy milyenek a mai fiatalok, és sokan nem szeretnék eltérni ettől. Ezt sajnálattal veszem tudomásul, mert ahogy bármilyen más generáció, úgy a mi generációnk is megosztott, ugyanis nincs két ugyanolyan ember. Tudom, hogy rengetegen helytelenítik a gyakori telefonhasználatunkat, azt, hogy a tegeződést és a generációk közötti különbségek csökkentését részesítjük előnyben, vagy például éppen azt, ahogyan hajlamosak vagyunk megnyilvánulni a tömegközlekedési eszközökön, és őszintén, én megértem, hogy az emberek nehezen tudnak azonosulni velünk. A szüleimnek nem volt érintőképernyős telefonja, sokkal kevesebb – vagy legalábbis másabb – inger érte őket. De a helyzet az, hogy bármennyire is nehéz elfogadni, hogy a mi generációnk más, nem tudunk, és nem is feltétlen szeretnénk változtatni rajta.

Ahogy azt az előbb is említettem, nincs két ugyanolyan ember. Lehet, hogy a kortársaimmal sokban megegyezik az életünk, az életstílusunk, de nem vagyunk ugyanolyanok. Úgy gondolom, ezért hiba azt feltételezni minden fiatalról, hogy olyan, mint az, aki esetleg rossz benyomást keltett bennünk. Elismerem, hogy a generációmnak, a fiatalságomnak vannak hibái, de ez nem jelenti azt, hogy mindenki, aki ennek a korosztálynak a tagja, rendelkezik velük. Az igazság az, hogy sokszor én sem tartom magam a saját generációm tagjának. Rengeteg dologban különbözöm a többiektől, és ez elgondolkodtat, gyakran megingat. Milyen fiatal vagyok én? Baj van velem?

Először hetedikes, nyolcadikos koromban káromkodtam igazán. Azelőtt nem volt rám jellemző, hogy csúnyán fogalmaztam volna, de sokszor hallottam az osztálytársaimat, az évfolyamtársaimat, ahogy hasonlóan fejezik ki magukat. Tisztán emlékszem, hogy az első pár alkalommal, mikor trágár kifejezést használtam – azért sosem a tanár előtt vagy illetlen helyen – zavarban éreztem magam. Olyan szokatlan volt számomra, hogy ilyen szavakat használjak, de ezt hallottam a körülöttem lévőkötől – és ez alatt nem a szüleimet értem. Kicsiként is súlyos önbizalomhiánnyal küzdöttem, nehezen ismertem fel a bennem rejlő értékeket, ezért hajlamos voltam arra, hogy másokra támaszkodjak. Próbáltam olyanná válni, mint ők, mert azt láttam, hogy ők tudják, mit csinálnak, míg én gyakran kérdőjeleztem meg a saját lépéseimet. Most belátom, hogy rossz döntés volt a részemről követni akkor a többieket. Szerencsére a káromkodásról hamar leszoktam, mert igazából bele sem nagyon jöttem, szégyelltem magam, mikor illetlenül fejeztem ki a gondolataimat. Azért nem mondom, hogy sosem hangzik el tőlem trágár kifejezés, de most már a felnőtt lét velejárójaként kezelem ezt, és igyekszem kontrollálni, amennyire csak lehet. Mázlista vagyok, mert azt gondolom, megfelelő a szókincsem ahhoz, hogy rossz szavak nélkül is kifejezzem magam.

Tizenhat-tizenhét évesen szembesültem azzal, hogy a kortársaim bulizni járnak, és alkoholt isznak. Hogy hogyan csinálták mindezt? Azt nem tudtam... Mindenesetre kíváncsisággal vegyült elborzadással hallgattam a sztorijaikat a hétvégékről. Szerintem az is közrejátszott abban, hogy én nem vettem részt ilyen eseményekben, hogy a barátaim sem voltak oda értük. Aztán amikor a tudomásunkra jutott, hogy ebbe a divatba már a mi korosztályunk is belekerült – erről egy kicsit lemaradtunk, hupsz –, elmentünk néhány buliba, csak hogy felmérjük, milyen ez. Meg persze nem szerettünk volna teljesen kimaradni sem belőlük. Azt bizonygattuk egymásnak, hogy bennünket ez nem érdekel, és hogy már-már megvetjük a partizást, de azért kíváncsiak voltunk. Egyszer sem részegedtünk le, sőt, alkoholt sem

fogyasztottunk, olyat legalábbis nem, amiről a szüleink ne tudtak volna. Mikor a többiek kijártak cigizni, mi inkább bent maradtunk, mert zavart a füst kellemetlen szaga. A zenére sem nagyon tudtunk táncolni, valahogy az sem bizonyult a mi stílusunknak. Vajon miért volt ez? Miért nem tudtunk beilleszkedni a többiek közé? Persze igazából az osztálytársainkat, a korosztályunkat nem érdekelte, hogy mi mennyire veszünk részt az ilyesmiben. Nem tudom, a barátaim mikor jutottak el odáig, hogy már nem érezték kínosan magukat, amikor szóba jött a bulizás téma, de engem egyszer csak már nem érdekelt, hogy mit gondolnak a többiek. Tudtam, hogy a saját értékrendemnek megfelelően cselekszem akkor, ha nem járok el ilyen helyekre, mert egyszerűen csak távol álltak az érdeklődési körömtől és attól a környezettől, ahol jól éreztem magam. Aztán amikor beszélgetésbe elegyedtem olyanokkal, akik rendszeresen részt vettek ilyesmiben, és megkérdezték, én hogy vagyok ezzel, nem féltem elmondani, hogy ez nem az én terepem. Volt, hogy előfordult, hogy csalódottak voltak, vagy értetlenül pillantottak rám, mert a véleményem nem volt gyakori. De elfogadták, és ezt értékeltem. Egyébként később aztán többször is jártam úgy, hogy végül bevallották nekem azok, akik korábban nagyon szerettek bulizni, hogy már ők is leszoktak róla. Az is előfordult néha, hogy annak hallatára, hogy én ezt nem kedvelem, mentegetőzni kezdtek. „Á, én sem járok sokat.” Igazából nem érdekelt, hogy a többiek mennek-e, az vált fontossá, hogy tudjam, azzal sincs baj, ha én nem követem őket.

Nem csak a kortársaim váltottak ki belőlem bizonytalanságot. A felnőttek is. Szerintem mindenki ismer ehhez hasonló kifejezéseket: „majd, ha felnősz, megtudod.” Rengetegszer tapasztaltam azt, hogy amikor kifejeztem a véleményemet, amivel a felnőttek nem értettek egyet – legyen az azért, mert gyerek lévén irracionális volt, amit mondtam, vagy csak azért, mert nem tetszett nekik – akkor kijátszották a felnőtt kártyát. És erre aligha tudtam mit reagálni. Mert nem cáfolhattam meg a tényt, hogy nem voltam felnőtt. Idővel talán azért is alakult ki bennem az a mechanizmus, hogy bármit is mondok, kitarok mellette. Természetesen azért bőven akad olyan pillanat, amikor bevallom, hogy tévedtem. De alapvetően igyekszem tartani magamat a véleményemhez, azt pedig észszerűen és átgondoltan megfogalmazni. Rájöttem arra, hogy a szavaim bizonytalansága „támadási pontot” ad másoknak arra, hogy lekicsinylően beszéljenek velem. Aztán – legnagyobb sajnálatomra – kénytelen voltam belátni, hogy azzal, hogy betöltöttem a tizennyolcat, semmi sem változott. Vagy ha nem is semmi, de nem sok minden, az biztos. Mert hiába gondoltam azt, hogy teljes értékű felnőttnek fogok számítani, nem így lett. Egyszer, mikor egy beszélgetés során hevesen érveltem az álláspontom mellett, és a másik fél nem értett velem egyet, megkérdezte, hány éves vagyok. Rávágtam, hogy tizennyolc. Erre kinevetett, és azt mondta, még semmit sem tudok az életről, és ez nagyon rosszul esett. Nem kétlem, hogy húsz évhez közel tapasztalatok híján vagyok, de szerintem az érett gondolkodás-és látásmód nem kortól függ. Van olyan, akinek személyes okok miatt hamarabb fel kell nőnie, mint másoknak. Én nem tartozom a nehéz sorsúak közé, de ettől függetlenül a gondolataim lehetnek olyan értékesek, mint a „felnőtt felnőttek”-é. Magamban csak így kezdtem el szólítani azokat, akik már rég elmúltak tizennyolc évesek, tehát átlépték a társadalmunk szerint felnőttnek számított kort, és „elég” tapasztalattal rendelkeztek. Őszintén, nem tudom, mikor jön majd el a változás, amikor már én is egy leszek közülük. Sajnálom azt, hogy sokan továbbra is gyerekként tekintenek rám, pedig szerintem van mondanivalóm. Egy fiatal felnőtt vagyok, és lehet, hogyha meghallgatnák azt, amit gondolok, akkor megváltozna a véleményük rólam, a generációmról. Nem várom el, hogy egyetértsenek velem, dehogysis! De azt igen, hogy meghallgassanak, és esetleg átgondolják azt, hogy jogos, valószerű-e, amit mondok. Nagyra értékelném. Vajon ezért van az, hogy sok tini eltávolodik a szüleitől, a

felőttektől, és inkább a kortársaival beszél? Mert nincs meg a közös hang? Nem akarnak vagy nem tudnak hallgatni egymásra a szülők és a gyermekeik?

Egy nyári napon jöttem rá arra, hogy a generációról alkotott képet nehéz megcáfolni, mert ha akarom, sem feltétlen tudom megváltoztatni azt, amit mások gondolnak rólunk. Én és az egyik barátnőm Budapest egyik végéből közlekedtünk a másikba, villamossal. Egy régi szerelvényel utaztunk, amelynek az egyik oldalán is egy, és a másik oldalán is egy sor ülőhely volt elérhető. Tehát az emberek egy részének állnia kellett, tekintve, hogy korlátozott számban lehetett csak leülni. Szerencsénkre éppen akkor nem utaztak sokan, nemcsak, hogy alig álltak páran, de még szabad székek is voltak. Én és a barátnőm is leültünk, és úgy folytattuk tovább halkan a beszélgetést. Az egyik megállónál aztán felszállt egy idős néni, akin látszott, hogy nehezebbre esik a mozgás. Mikor elhaladt volna mellettünk – én ültem hozzá közelebb – megállítottam, és megkérdeztem tőle, hogy szeretne-e leülni a helyemre. Ezt a cselekedetemet nem szeretném különösképpen megmagyarázni, mert szerintem ez természetes. És tudom, hogy ezzel más korombeliek is így vannak. Mindenesetre felajánlottam a helyem, a néni pedig megköszönte, de nem szeretett volna leülni. Újra megkérdeztem, biztosítva arról, hogy nekem ez nem probléma, azonban újra elutasított. Így hát leültem, a néni pedig továbbment. A barátnőmmel tovább beszélgettünk, és pár perccel később arra lettünk figyelmesek, hogy egy férfi siet oda hozzánk, enyhén ingerülten. Odalépett a székünkhöz, és a – hozzá közelebb lévő – barátnőmet arra utasította – direkt használok ezt a kifejezést –, hogy azonnal álljon fel, és adja át a helyét a korábban megismert néninek. A férfi, meg sem várva, hogy felocsúdjunk a döbbenetünkből – elvégre nem igazán voltunk hozzászokva ahhoz, hogy ilyen módon rendutasítsanak bennünket –, mint aki jól végezte dolgát, szépen visszasétált a helyére, önelégült kifejezéssel az arcán. Nem is kérdés, hogy a barátnőm azonnal felpattant, hiszen mindketten kellemetlenül éreztük magunkat, tekintve, hogy valami olyasmért ítélték el bennünket, amit nem is követtünk el. Azonban ami a leginkább meglepett, az az volt, hogy a néni nem védett meg bennünket. Nem lett volna értelme a részünkről vitatkozni, bizonygatni az igazunkat, mert igazából egyiküknek sem fájt odaadnia a helyét, és ha reagáltunk volna a férfi hirtelen utasítására, akkor csak azt erősítettük volna benne, hogy jól tette, amit tett. Utána megbeszéltük a barátnőmmel azt, amit történt, és egyetértettünk abban, hogy a néninek kellett volna közbeszólnia, jeleznie, hogy nem vagyunk tiszteletlen suhancok, akik figyelmen kívül hagyják mások igényeit. De ez nem történt meg. Úgy tűnik, már akkor sem lehetek rendes fiatal, amikor kifejezetten az igyekszem lenni. Azóta is néha eszembe jut ez a történet, mert azokban a pillanatokban kifejezetten rosszul érintett a generációmmal szemben való ellenségesség.

Az eddigiekkel azt szerettem volna érzékeltetni, hogy mennyire nagy hatással vannak ránk, illetve voltak rám mások. Nagyban függtem az ő véleményüktől, attól, hogy mit gondolnak rólam, és próbáltam nekik megfelelni is. Viszont aztán rájöttem arra, hogy a nagy döntéseket egyedül kell meghoznunk, és akkor nem számít majd, hogy korábban milyen tanácsokkal láttak el. Így van ez a pályaválasztással kapcsolatban is. Mégis honnan kéne tudnom tizennyolc évesen, hogy mit akarok csinálni az életem hátralévő részében? Szerencsére ez nem ilyen drámai azért, a döntésünket megváltoztathatjuk később, de ez nem teszi kevésbé stresszessé a továbbtanulási alternatíva kiválasztását. Én már egész kiskorom óta óvónő szerettem volna lenni. És ez nem csak amolyan fellángolás volt a részemről, nagyon is komolyan gondoltam, hogy egyszer majd azzá válok. Egyszer, olyan tizenkét éves koromban egy vendégségben voltunk. A vendéglátóink fia akkoriban érettségizett, úgyhogy a beszédtema is a továbbtanulás, a szakok, az egyetemek körül forgott. Én akkor hallottam – vagy legalábbis fogtam fel – először azt, hogy milyen sok lehetőség van. Ahogy körülöttem beszélgettek, el is

határoztam magamban, hogy én majd melyik egyetemre megyek, és elképzeltem, hogy milyen lesz majd a felsőoktatásban részt venni. Igazából nem lőttem annyira mellé, mert végülis tényleg arra az egyetemre mentem, amit akkor elgondoltam – nem azért, mert mindenképpen ki akartam tartani a tervem mellett, hanem mert így alakult –, de azért sok minden változott meg az eredeti elképzelésemhez képest.

Nekem szerencsém volt, mert a szüleim mindig is arra biztattak, hogy azzal foglalkozzak, amivel szeretnék. Tudtam azt, hogy bármit is választok majd, azt el fogják fogadni, és ez sokat segített. De ennek ellenére sem állt előttem egy fekete-fehér terv azzal kapcsolatban, hogy mivé, kivé szeretnék válni. Utólag visszagondolva azt kell, hogy mondjam, hogy az önismeret volt a kulcsa annak, hogy most egy olyan szakra járok, amit még mindig érdekesnek találok, a megrázkódtatások ellenére is, amivel szerintem előbb-utóbb minden egyetemista szembesül. Önbizalomhiányos gyerekként azonban nem volt egyszerű megismernem önmagam. Amikor sikereket értem el, azt gondoltam, bárki képes hasonlóra. Amikor kudarcot vallottam, és nem olyan eredményeket hoztam, mint amilyeneket szerettem volna, egy lúzernek éreztem magam, olyannak, aki nem képes arra, hogy elégedett legyen önmagával, és mindig csak veszít. Igazából nem tudom, mikor változtak meg bennem a dolgok. Egyszer csak kategorikusabban kezdtem felfogni a világot. Megállapítottam magamban, hogy melyik az a tantárgy, amelynek a használatával el tudom képzelni magam a jövőben, és melyik az, amit nehezemre esne tovább is tanulni, mert nem lenném benne örömeimet. És ez nagyon leegyszerűsítette a dolgokat, mert nem sok olyan tantárgy volt a gimnáziumban, amelyben eredményes is voltam, meg szerettem is csinálni. Hamar rájöttem arra, hogy a humán tantárgyakhoz van érzékem, azon belül is az idegen nyelvekhez. Megörültem annak, hogy kezdett kikristályosodni bennem valami a jövőmmel kapcsolatban, viszont ez még csak a kezdet volt. Mert a laptop előtt ülve, tizenkettedikben, feljelentkezve az online felületre, ahonnan hivatalossá tehettem a jelentkezésemet, gondban voltam. Nagy előnye az a 21. századnak, hogy rengeteg lehetőség közül tudunk választani. De amennyire előny ez, legalább annyira tud hátrány is lenni. Volt olyan pillanat, hogy szinte könyörögtem anyáéknak, hogy válasszanak helyettem valamit, mindegy, hogy mit, mert nem akartam már ezredjére is túlgondolni azt, hogy hová megyek továbbtanulni. Vacilláltam a szakok között, ahogy az egyetemek között is. Költözzek vidékre? Járjak Budapestre? Ha vidékre költözöm, vajon képes leszek önállóan ellenni? Megelégedek azzal, hogy csak a hétvégék alkalmával – jó esetben – látom a családomat? De ha Pest-vármegyében maradok, megéri majd a sok tömegközlekedés? Egyébként is, néhányaktól azt hallottam, hogy Pesten szigorúbbak és rigolyásabbak az oktatók... Rövidre zárva a mondandómat, volt mit átgondolnom.

Az egyetlen dolog, ami meg tudott nyugtatni – ugyan sovány vigasz volt ez is, de azért mégis –, hogy az osztálytársaim sem voltak sokkal határozottabbak. Nem mondom, hogy ne lett volna olyan ismerősöm, aki már a tanév elején tudta, hogy mire fog jelentkezni, de sokan hezitáltak. Volt olyan, aki még nálam is nagyobb slamasztikában állt, hiszen én körülbelül tudtam, hogy milyen vonal érdekel, de őt azonban olyan sok dolog vonzotta, hogy a lehetőségek arzenáljában nehezebbre esett választani. A leadási határidőhöz közeledve mindennapos beszéd tárgyává vált a továbbtanulás az iskolában, és az iskolán kívül is. Érdeklődtek a tanáraink, érdeklődtünk egymásról, érdeklődött a család és az ismerősök is. A továbbtanulás egy olyan téma, amelyről mások is szeretnek hallani, de amikor én váltam a kérdezett féllé, akitől napi, heti szinten megkérdezték, hogy hova fogok jelentkezni, enyhén szólva bestresszeltem. Próbáltam kerülni ezt a témát, mert amikor rákérdeztek, muszáj voltam bevallani, hogy még nem tudom, mit szeretnék, és olyankor általában csalódott reakcióval szembesültem. Nagy

nyomás nehezedett rám, ami csak akkor engedett fel, mikor lezárult a jelentkezés az egyetemekre. Napokkal, talán pár héttel korábban intéztem el a regisztrációt a szüleim segítségével, mindent nagy alaposággal olvastunk el, hogy kifogástalan legyen a jelentkezésem. És amikor arra került a sor, hogy beírjam a sorrendet, begépeltem azokat a szakokat és egyetemeket, amelyeket hosszú gondolkodás előzött meg.

Három lehetőség között vacilláltam, mindhárom idegen nyelv volt. Annak a tudata, hogy elmélyedhetek egy másik kultúrában, és elsajátíthatok egy nyelvet úgy, hogy a végén folyékonyan tudjam beszélni, rendkívül vonzott. Abban szinte biztos voltam, hogy ez a nekem való pálya. A kérdés már csak az volt, hogy pontosan melyiket válasszam. Mindhárom nyelv különbözött egymástól. A világ különböző pontjain beszélték őket, és közülük kettőből rendelkeztem középszintű ismeretekkel. Tartottam a harmadik nyelvtől, mert az jelentette volna a legnagyobb kihívást, de végül mégis azt írtam be az első helyre. Érzelmi alapon döntöttem, és úgy határoztam magamban, hogy amint beírom a sorrendet, nem agyalok többet azon, hogy jól döntöttem-e. Bármilyen később, belevágok ebbe a kalandba, és ha mégsem tetszik majd, vagy nehezemre esik a tanulás, váltok. Ennyi. Nem hagyom, hogy megingassanak, nem hagyom, hogy az befolyásoljon, mit gondolnak mások. Egyébként a nyelv, amit végülis választottam, leegyszerűsítette a Pest-vagy-vidék dilemmámat is, mert kizárólag Pesten volt lehetőségem ezt tanulni. Ezért szerencsésnek éreztem magam, mert az osztálytársaimon azt láttam, hogy jövőbeni lakhelyük meghatározása okozta nekik a legnagyobb fejtörést.

Végre választottam. Jelentkeztem, és nyár közepén az is kiderült, hogy felvettek. Onnantól kezdve már tudtam válaszolni a felém irányuló továbbtanulással kapcsolatos kérdésekre, amelyek általában hasonlóak voltak. Megkérdeztek, melyik egyetemre járok majd. Megkérdeztek, milyen szakra fogok menni. Mikor válaszoltam, meglepődtek, és azt kérdezték, miért pont ezt választottam. Rengetegszer vettem részt ebben a beszélgetésben, számtalan alkalommal feleltem ugyanazokra a kérdésekre, de örültem, mert végre a felnőttek figyeltek rám, és érdekelte őket, amit mondtam. Magabiztosan meséltem el a részleteket a szakommal kapcsolatban, és kifejeztem azt, hogy mennyire várom már ezt a következő időszakot. Elbizonytalanodtam, mikor megkérdezték: „és mit fogsz ezzel csinálni?”. A többségük nem sértésnek szánta, nem is vettem annak, mert ez egy jogos kérdés. Csakhogy nem tudtam rá a választ. Amit viszont tudtam, az az volt, hogy jelenleg ezt akarom csinálni. Tizennyolc évesen meghoztam egy döntést, és örültem, hogy képes voltam erre. Ha minden jól megy, legkorábban huszonegy és huszonöt éves korom között kapom meg a diplomám, de az még nagyon messze van. Ki tudja, hogy mit fogok csinálni akkor? Ki tudja, hogy mire lesz lehetőségem ezzel a nyelvvel? Minden kiderül majd a maga idejében.

Nem voltak nagy elvárásaim az egyetemmel kapcsolatban, viszont rendkívül vártam, hogy elkezdődjön. Az első évem előtti nyár beazonosíthatatlan volt, mert már nem voltam gimnazista, ugyanakkor egyetemistának sem vallottam magam. Boldogsággal töltött el az, hogy úgy éreztem, nő az önbizalmam. Az egyetem új kezdetet jelentett, lehetőséget arra, hogy új emberekkel ismerkedjek meg, és önállósodjak. Azt gondoltam, hogy a körülöttem lévők velem együtt örülnek, de egy meglehetősen hosszú kocsit megváltoztatta erről a véleményemet, és elgondolkodtatott azon, hogy vajon mások annyira értékelik-e a nehezen meghozott választásomat, mint én.

Az egyik barátnőm apukája fuvarozott bennünket. Kedveltem őt, mert mindig érdeklődött felőlem, és sok felnőttel ellentétben meghallgatta, amit mondtam, figyelt a

szavaimra. Az egyetemről érdeklődött, és én beavattam abba, hogy mire számítok. Meghallgatott, rákérdezett néhány részletre, aztán megkérdezte, hogy a bölcsészettudományi karon szoktak-e tanulni a hallgatók, vagy csak inkább lazálnak. Azt mondta, hogy mikor ő járt egyetemre – a foglalkozásából adódóan ő nem a BTK-n végzett –, akkor volt egy bölcsészhallgató ismerőse, akit szinte sosem látott tanulni, és az órarendjében is gyakran kaptak helyet szabadnapok. Kétkedett abban, hogy minőségi oktatásban részesülhetek, és ez nekem rosszul esett, mert én úgy hittem, hogy az én szakom ugyanolyan nehéz, mint bárki másé. Minden egyetem máshogy működik, később, mikor a volt osztálytársaimmal beszélgettem, sokat csodálkoztunk azon, hogy milyen más egyetemi tapasztalatokra tettünk szert. De egyikünk helyzetére sem mondtam volna azt, hogy könnyebb, vagy nehezebb, mint a másiké. A kocsit hátralevő részében igyekeztem kerülni ezt a témát, és alig vártam, hogy végre megérkezzünk az úti célhoz, mert nagyon kellemetlenül éreztem magam. Vajon mások, akikkel korábban beszéltem, is úgy gondolták, mint az apuka? Csak nem merték mondani? Ha valaki a bölcsészettudományi karra jár, az azt jelenti, hogy nem olyan képzett, nem olyan értékes, mint mondjuk az, aki mérnöknek vagy orvosnak tanul? Elképzelhetetlen az, hogy ugyanannyit, vagy esetleg többet is kelljen tanulnom? Sajnáltam, hogy újra felmerültek bennem kétkedő kérdések, azonban már határozottabbnak éreztem magam, mert bármit is gondoltak mások, én már letettem a voksomat a szakom mellett. Azt találtam a saját magam számára a legjobbnak. Reméltem, hogy mások is elismernek majd, de úgy voltam vele, hogyha erre nem is kerül sor, én akkor is értékelem majd magam és az erőfeszítéseimet.

Szeptemberben elkezdődött az egyetem, és belevetettem magam a tanulásba. A felsőoktatás rengeteg dologban különbözött a már általam megszokott rendszertől, amelyben felnőttem, de pár hét elteltével már otthonosan mozogtam az új környezetemben. A szakom beszippantott, és rengeteg tanulnivalóm akadt, viszont igyekeztem pozitív maradni. A szaktársaim borzasztóan sokat panaszkodtak – többek között gyakran találták soknak a megtanulandó anyag mennyiségét vagy kifogásolták a kötelező órák időpontját –, és én becsülettel hallgattam őket végig, noha néha már nem esett jól az, ahogy a negatív dolgokat rám ontották. Elgondolkodtam azon, hogy jót tesz-e az nekik, hogy egymásnak panaszkodnak. Mégis mit gondoltak: hogy majd nem vagy kevesebbet kell tanulni? Én azt vettem észre, hogy a tanáraink nem álltak elő teljesíthetetlen követelményekkel, igen, tanulni kellett, de én azért jelentkeztem az egyetemre, hogy tudást szerezzek. Egyáltalán nem gondoltam magam strébernek vagy fanatikus tanulóknak, de könnyebben ment számomra a tanulás akkor, hogyha a rossz dolgok helyett inkább a jókra koncentráltam. Előbb-utóbb a szaktársaim is felfigyeltek a hozzáállásomra, és megjegyezték, hogy irigylik a pozitivitásomat. Ezzel igazából nem tudtam mit kezdeni. Kicsit úgy éreztem, mintha azt gondolnák, én nem vagyok annyira leterhelve, mint ők, de nem akartam bizonygatni az ellenkezőjét, mert tulajdonképpen nem volt jelentősége. Én meghallgattam őket, és próbáltam lelket önteni beléjük a nehezebb napokon, remélve, hogy egyszer esetleg ők is könnyebben elengedik majd a pesszimista látásmódjukat, nem is az én – mert szívesen meghallgattam őket, tényleg –, hanem az ő érdekükben.

Körülbelül három hónappal az egyetemkezdés után figyeltem fel a változásra, ami bennem végbement. Észre sem vettem, és hirtelen magabiztos lettem. Nem féltém szocializálódni, ugyan továbbra sem voltam a társaság középpontjában, de már nem éreztem magam bizonytalannak. Egyre több emberrel ismerkedtem meg, és kifejezetten jól éreztem magamat. Szívesen jártam be az óráimra, és könnyebben ment a tanulás is. Már nem különösebben hatott meg az, ha elkaptam egy nálam idősebb sanda vagy rosszalló pillantását valamiért, amit éppen csináltam. Mondjuk elővettem a fülhallgatómat egy tömegközlekedési

eszközön vagy befejeztem egy email írását a telefonomon. Egyszerűen nem tehettem arról, hogy ezt néhányan félreértelmezték, és betudták annak, hogy internetfüggő vagyok.

Sokszor gondolkodom el azon, hogy milyen leszek tíz év múlva, és hogy milyen lesz a fiatalokhoz való hozzáállás akkor. Az én generációm tíz év múlva is fiatalnak számít majd? Vagy akkorra már lesz egy új nemzedék? Remélem, hogy jobban figyelnek majd ránk, és hogy a nálunk idősebbek addigra elfogadják majd a hibáinkat, és értékelni fogják az erőnyeinket. Úgy képezem, 2035-ben már mindenki számára gyakori lesz a digitális eszközök használata, és az azzal járó esetleges távolságtartás és bizonytalanság. Az, hogy többet vagyunk jelen az interneten, gátat szab annak, hogy kötetlenül megismerkedjünk másokkal, ezáltal lehet, hogy zárkózottabbak leszünk. Az illem is elhalványul majd vajon? Már most sincs olyan nagy mértékben jelen, mint korábban... Ugyanakkor a generációm érzékeny bizonyos témákra, amelyekre régebben nem irányult ekkora figyelem, és nem fél megosztani a véleményét azokkal kapcsolatban. Határozottan tudjuk kinyilatkoztatni a nézeteinket, kiállva magunk mellett. Tapintatlanok vagyunk, túl szókimondók? Nem tudom. Azt hiszem, egy más világ vár ránk. De tényleg ez várható? Vagy a generációnk rosszcsontrajai is felnőnek majd egyszer? Függők leszünk? Telefon, alkohol, dohány... Nem tudom, milyen irányba haladunk. Azt el tudom képzelni, hogy tíz év múlva korábban még sosem látott technológia legyen a birtokunkban. Azt el tudom képzelni, hogy csökkenjen az előítélet másokkal szemben, akiket akár már a külsejük alapján is megbélyegeztek. Azt el tudom képzelni, hogy olyan tapasztalatokra teszünk majd szert előbb-utóbb, amelyek részben visszavezetnek bennünket a múltba, annak fontosságába. És hogy hol leszek én ekkor? Remélem, hogy lesz családom. Nem szeretnék fényűző karriert, de fontosnak tartom, hogy elégedett legyek a munkámmal, és hogy azzal foglalkozzak, ami valóban érdekel. Szeretném megőrizni a magabiztosságomat, tudni azt, hogy jó helyen vagyok a világban, és amit teszek, az az értékeimnek megfelelő. A többit pedig meglátjuk.